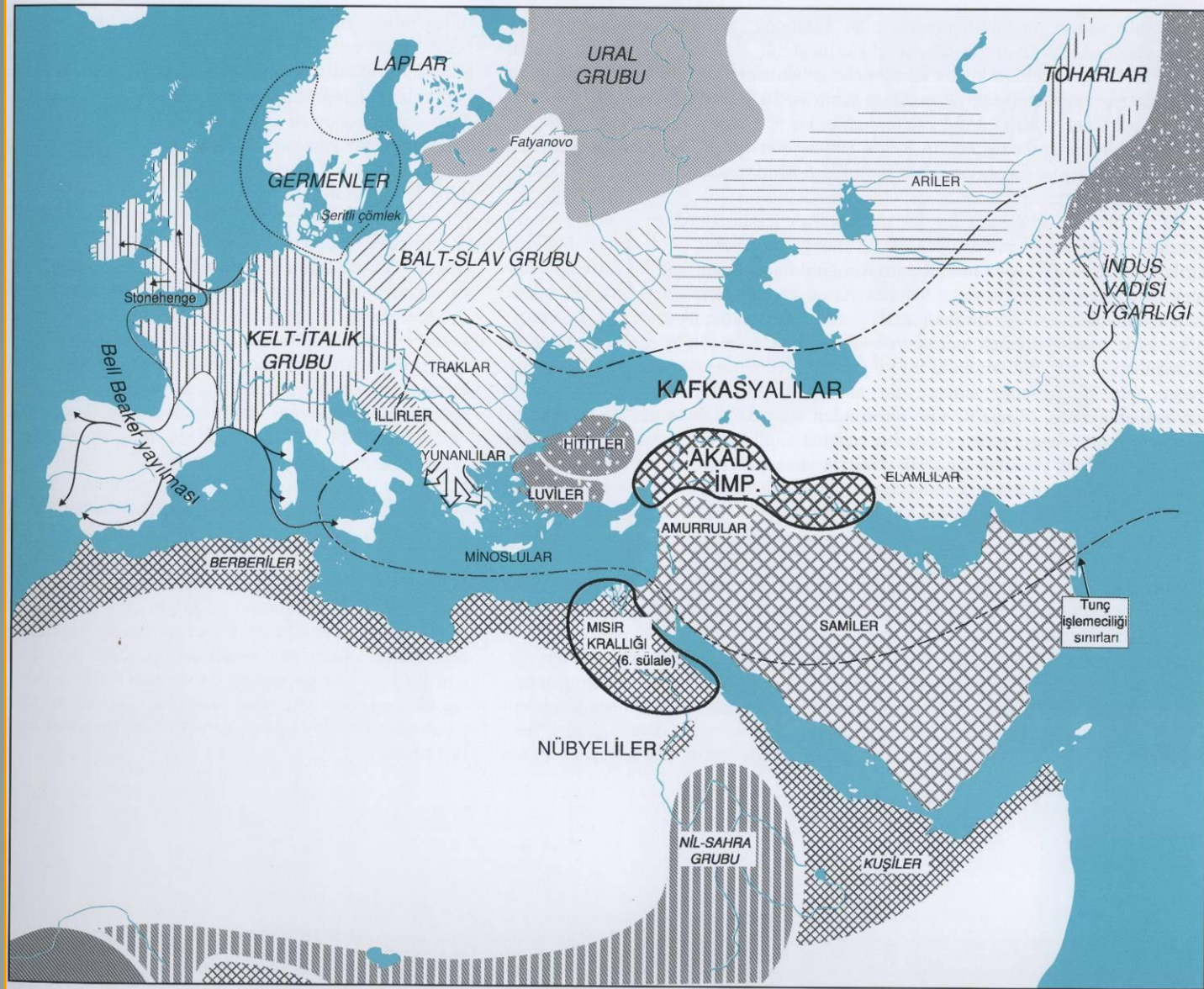

M.Ö. 2250'de Genel Durum

İÖ 2250

M.Ö. 2250'de Okur Yazarlık

HİTİTLER

HİTİT DEVLETİ VE KOMŞULARI (İÖ 16. YÜZYIL)

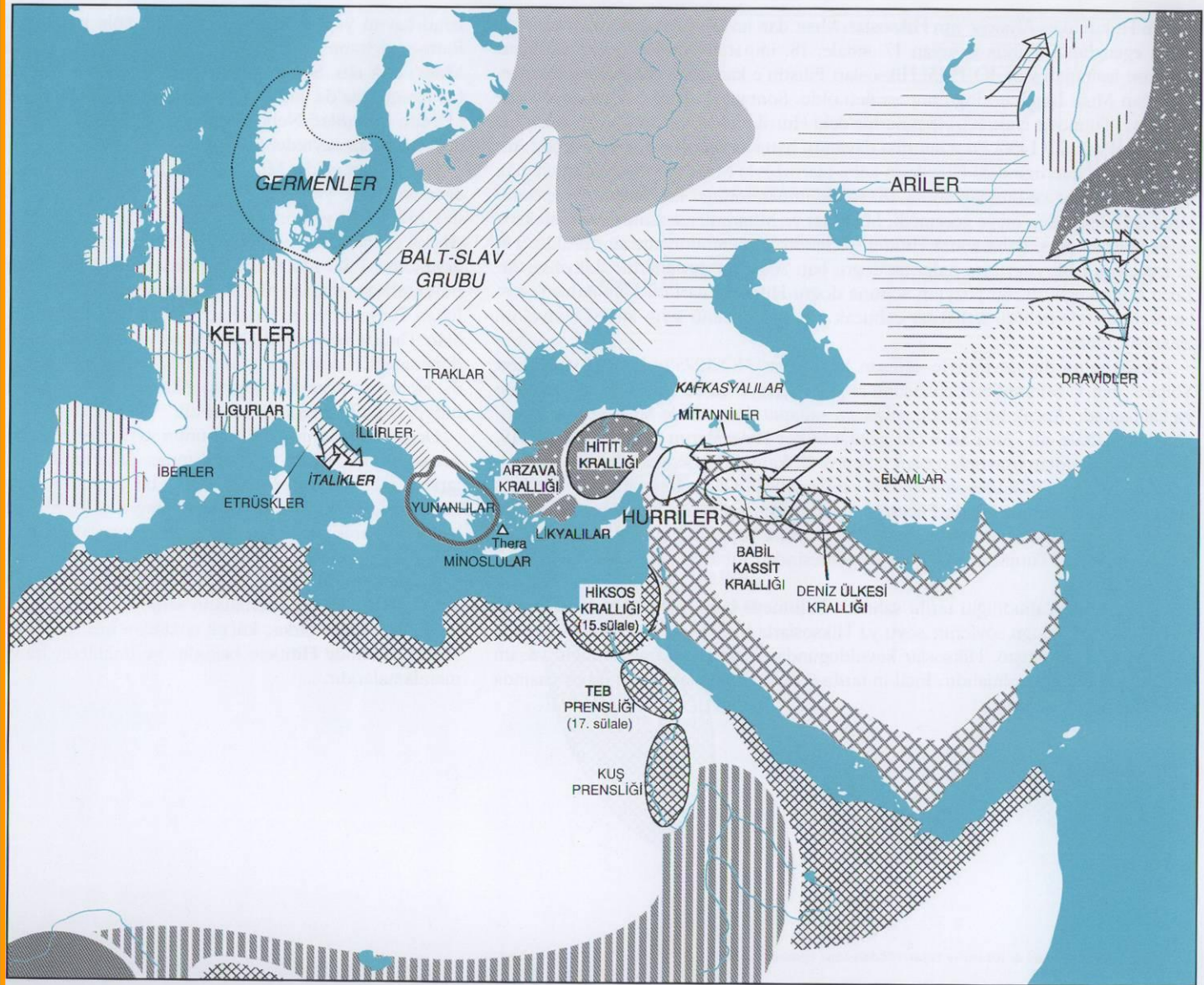

F. DR. FRANK STARKE'DEN YARALANILARAK, ATLAS KARTOGRAFYA SERVİSİ.

Hitit Eski Krallık Dönemi (M.Ö. 1660-1460)

- ◆ I. Hattuşili M.Ö.1660-1630
- ◆ I. Murşili M.Ö.1630-1600
- ◆ I. Hantili M.Ö.1600-1570
- ◆ I. Zindanta M.Ö.1570-1560
- ◆ Amunna M.Ö.1560-1540
- ◆ I. Huzziya M.Ö.1540-1535
- ◆ Telipinu M.Ö.1535-1510
- ◆ Alluvanna M.Ö.1500-1490
- ◆ II. Hattuşili M.Ö.1500-1490
- ◆ II. Zindanta M.Ö.1490-1480
- ◆ II. Huzziya M.Ö.1480-1460

M.Ö. 1575'de Genel Durum

İÖ 1575

Hitit Büyük Krallık Dönemi (M.Ö. 1460-1190)

- ◆ II. Tuthaliya M.Ö.1460-1440
- ◆ I. Arnuvanda M.Ö.1440-1420
- ◆ II. Hattuşili M.Ö.1420-1400
- ◆ III. Tuthaliya M.Ö.1400-1380
- ◆ Şuppiluliuma M.Ö.1380-1346
- ◆ II. Arnuvanda M.Ö.1346-1345
- ◆ II. Murşil M.Ö.1345-1315

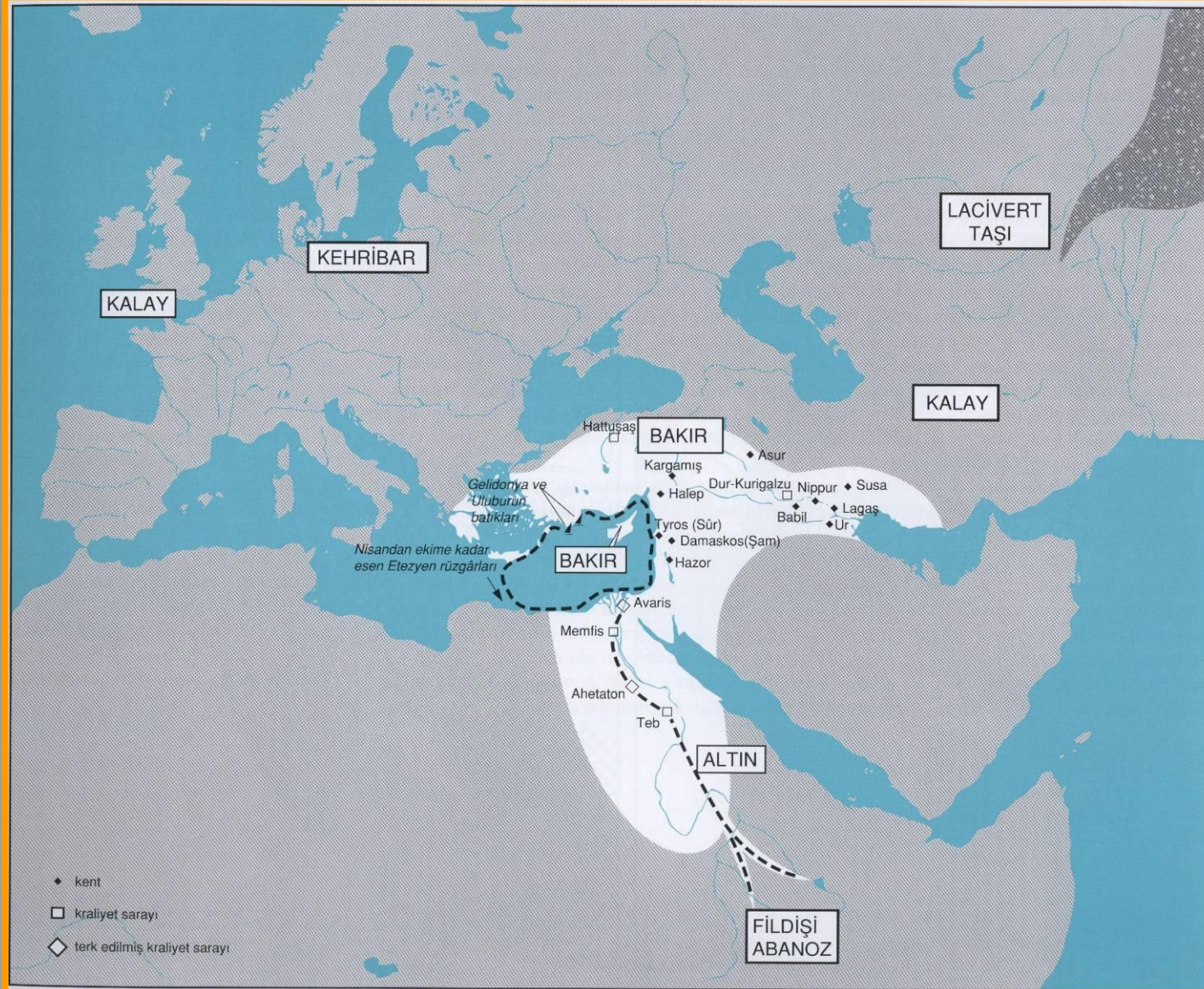
Şuppiluliuma ile Ankhesenpaamun arasındaki mektuplaşma

- ◆ *“Kocam öldü, oğlum da yok. Dediklerine göre çok oğlun varmış; birini bana verebilirsin, benim kocam olsun. Uşaklarımdan birini almak istemiyorum. Kocam olmalarına gönlüm razı değil.”*
- ◆ *“Neden “Beni aldatıyorlar” diyorsun? Oğlum olsaydı, yabancıya yazıp kendi acımı, ülkemin acısını açığa vurur muydum? Böyle konuşmakla beni aşağıladın. Kocam olan kişi öldü, benim de oğlum yok. Uyruğumdakilerden birini alıp onunla mı evlenseydim? Senden başka kimseye yazmadım. Herkes senin çok oğlun olduğunu söylüyor; birini bana ver, kocam olsun.”*

Muvattalli (M.Ö. 1315-1282)

- ◆ Muvattalli (M.Ö. 1315-1282) zamanında mısır ordularıyla Hitit orduları **Kadeş**'de karşı karşıya gelmişler, bu büyük savaş her iki ordu için de yıkım olmuştur. Ancak Muvattalli, zekasını ve siyasal becerisini kullanarak bu yıkımdan karlı çıkmasını bilmiş ve Mısır Firavunu **II. Ramses'i Kadeş anlaşması** imzalamak zorunda bırakmıştır.

M.Ö. 1275'de Kentler ve Ticaret Yolları

İÖ 1275'TE KENTLER VE TİCARET YOLLARI

McEvedy, C., İlkag Tarih Atlası, Sabancı Üniversitesi, İstanbul 2004, s.41

M.Ö.1275'de Okur Yazarlık

İÖ 1275'TE OKURYAZARLIK

Hitit Devleti'nin yönetim sistemi, bireylere üç çeşit yükümlülük getiriyordu.

1. Zorunlu askerlik,
2. Timar,
3. Angarya.

Hititler'de Maden İşçiliği

- ◆ Hititler çok gelişmiş bir döküm sanayiine sahiptiler.
- ◆ Bronz alet yapımında dökme ve dövme tekniklerini bir arada kullanıyorlardı.
- ◆ Hititler demirden alet ve silah yapımında kullanılmak üzere mangal kömüründe cevheri eritmeyi ve gözenekli bir külçe haline getirmeyi daha M.Ö. 2. bin yılın başlarından beri biliyorlardı.
- ◆ Ancak demire kor halindeyken su vermeyi, böylece içindeki karbon oranını artırarak daha sağlam bir hale getirmeyi, yani çelik elde etmeyi oldukça geç öğrendiler.
- ◆ Demir işlemede teknik, döküm değil kor halindeki demiri çekiç türü aletlerle döverek biçim vermektir. Bu süreç çok ustalık isteyen bir iş olduğundan demirciler bakır, altın ve gümüş işleyen zanaatkarlardan ayrıcalıklı bir grup haline geldiler ve uzmanlaşmış ilk zanaat grubunu oluşturdular. Böylece M.Ö. 16 yüzyılda Anadolu, Mezopotamya'dan yaklaşık 500 yıl önce, **metal endüstrisinde uzmanlaşmanın görüldüğü yer oldu.**

Döküm Kalıbı

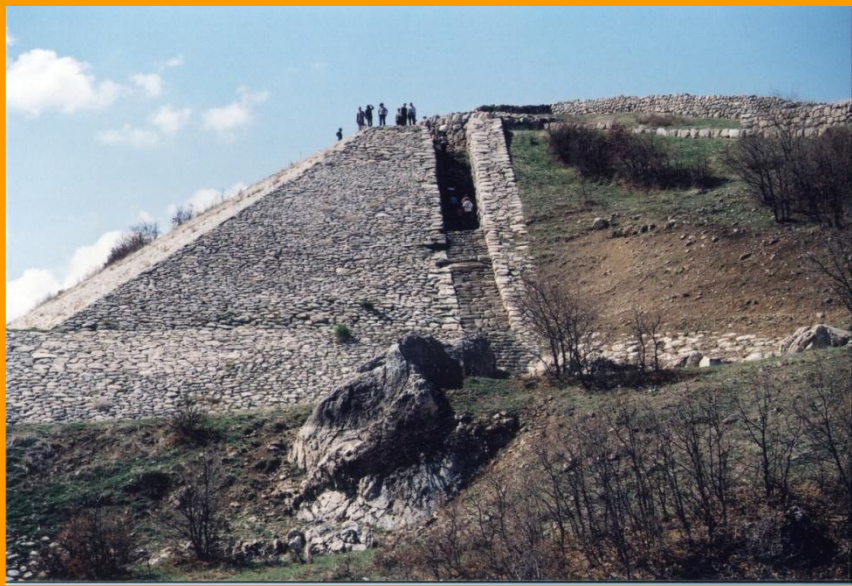

Hititler'de Mimari

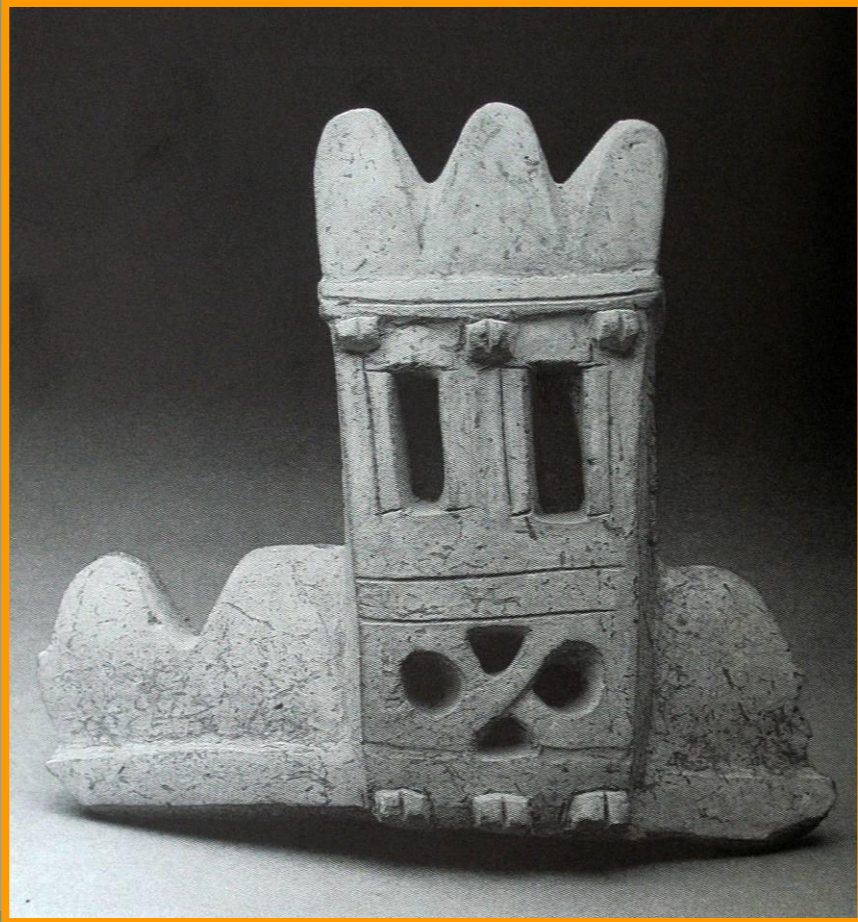
- ◆ Anadolu'da temelleri kyklop (dev) biçimli iri taşlardan oluşan anıtsal mimarlık eserleri, Hititlerle birlikte daha Eski Krallık Dönemi'nde başlamıştır.
- ◆ Sur duvarlarının hücum merdivenleri ve yer altı tünelleri "potern" ile donatılmış olması ilginçtir. Böylece bir savuna yapısı olan surlar aynı zamanda hücum ve baskın tuzağı niteliğini kazanmaktadır. Hattuşa kent duvarı bu özellikleri ve sağla kyklop biçimi örgüsü ile eski dünyada eşsizdir.
- ◆ Hattuşa kenti Hellenistik Dönem'de (M.Ö. 330-30) kurulan Bergama kenti gibi konsantrik yarım dairelerden oluşan bir kent planı gösterir.
- ◆ Kentin içinde büyük kamu binaları ve tapınaklar bulunurdu.
- ◆ Tapınakların boyutları anıtsal olmakla birlikte sütun kullanılmamıştır.
- ◆ Hitit mimarisinde sütun anlayışı yoktur. Sütun yerine, dört köşe direkler kullanılırdı.

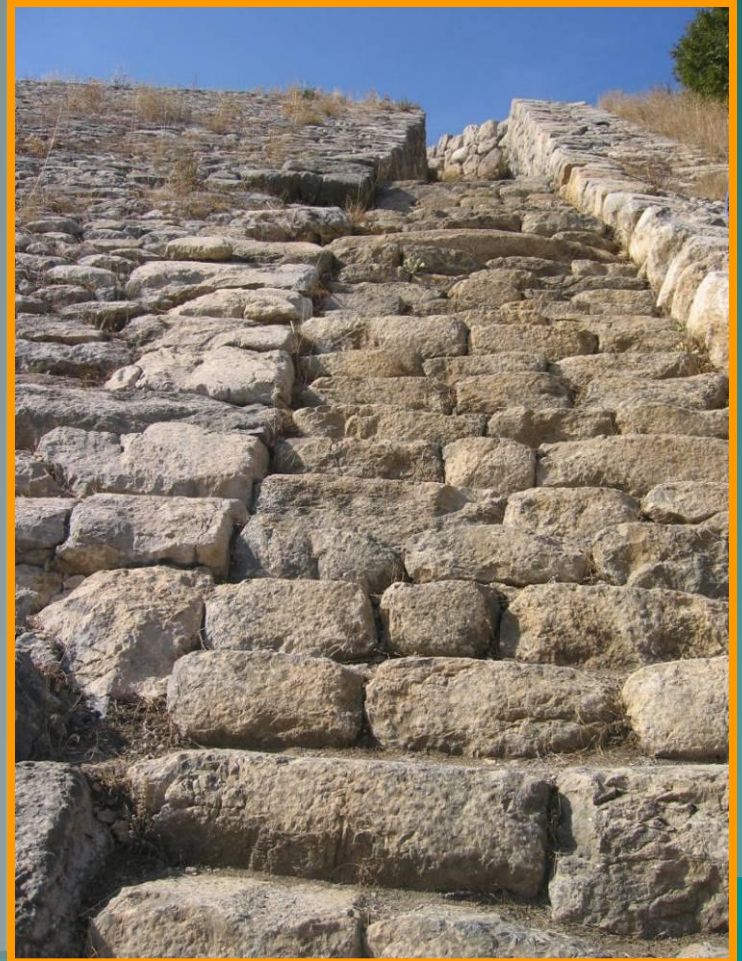

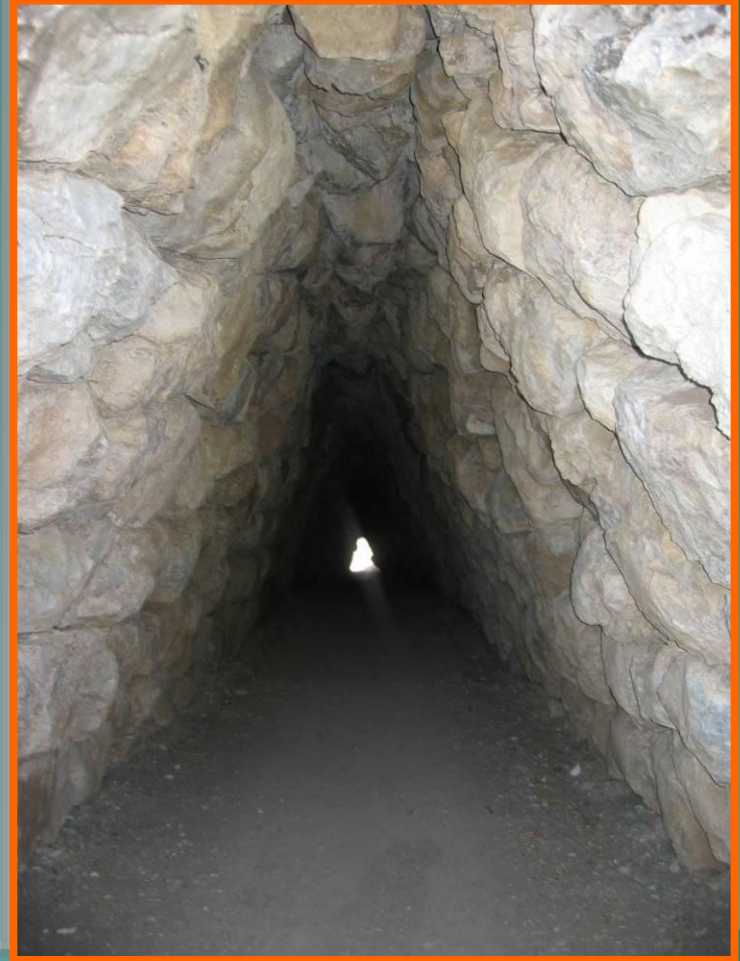

Surlar

Anad-Dok-Bes Bronz Testere Boğazköy U 67 5 cm Hitit İmp çağ 14-13 yy Boğazköy Müz s97

2.2.2017

2.2.2017

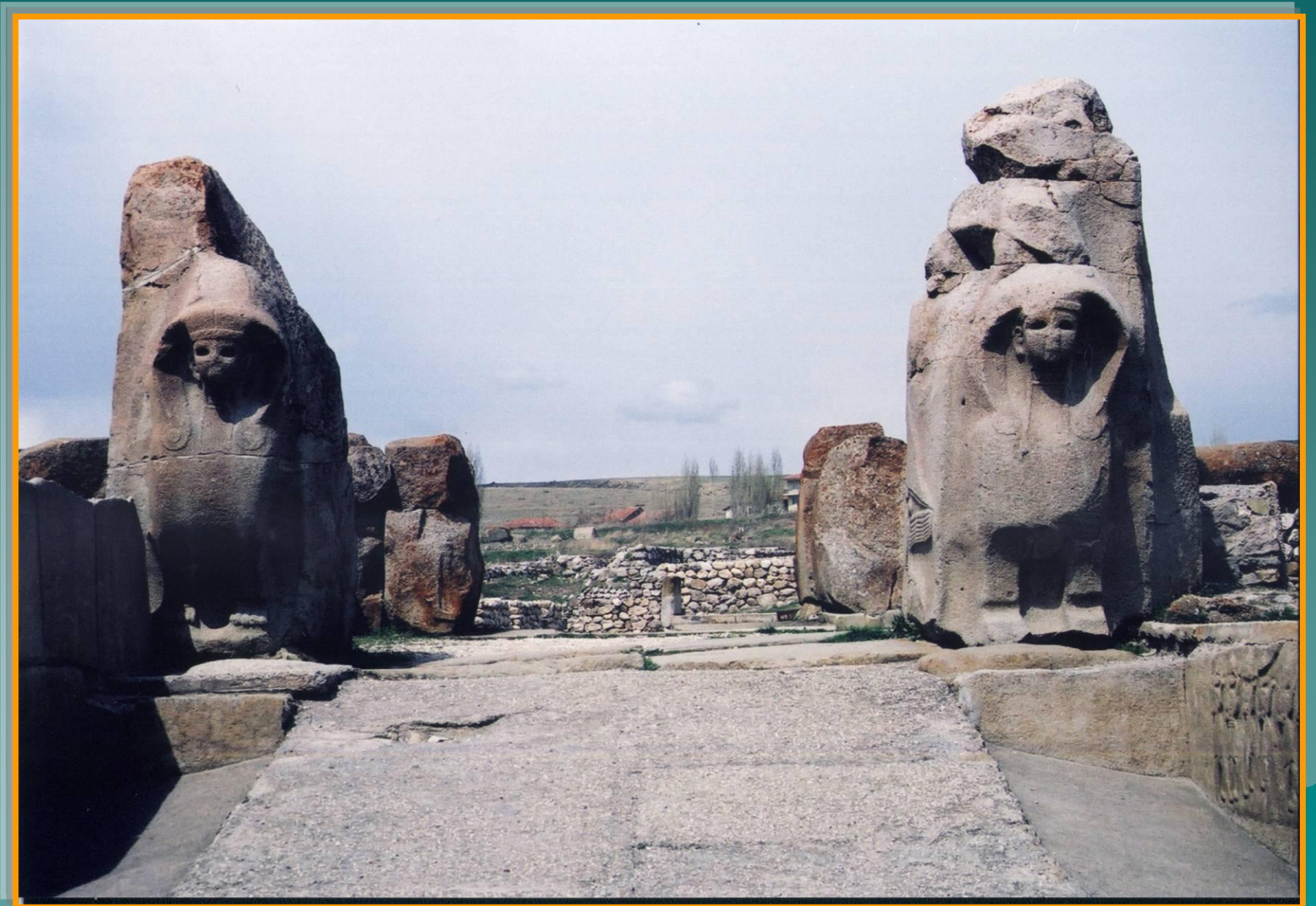

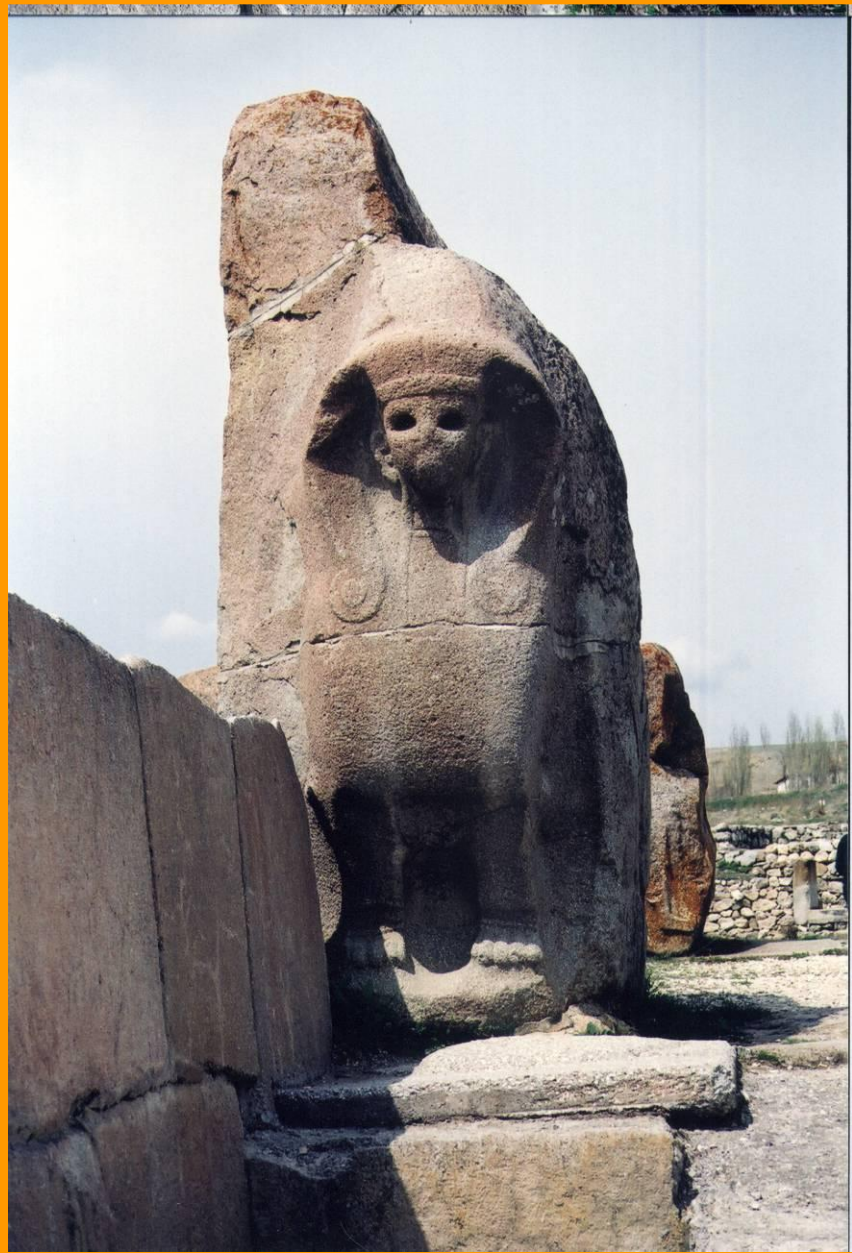
2.2.2017

Hititler'de Heykeltıraşlık Sanatı

- ◆ Anadolu'da anıtsal boyda heykel yapma geleneği Hititlerle birlikte başlar.
- ◆ **Sfenks:** Genellikle kadın başlı, aslan gövdeli bir mitolojik yaratık.
- ◆ **Hititler güneş kursunu** Mısırlılar'dan almış ancak ona yeni bir biçim vermişler ve onu kral olmanın baş simgesi saymışlardır.
- ◆ Güneş kursu "Ben, majeste kral" anlamına geliyordu.
- ◆ Heykeltıraşlık eserlerinde figürler ellerinde bir şey taşıyor olsun veya olmasın, Karagöz figürlerinde olduğu gibi bir kolları biraz diyagonal durumda öne uzatılmış, öteki kolları ise göğüs hizasında yere paralel durumdadır. Eller ise yumruk biçiminde sıkılmış durumdadır.
- ◆ Krallar, tanrılara ibadet ve saygılarını göstermek için iki ellerini yumruk şeklinde yüzleri önünde tutarlar.
- ◆ Göz, kulak, burun ve sakal gibi detaylar genellikle hep aynı kalıptan çıkmış gibidir. Tanrılar ve krallar sakallı ya da sakalsızdırlar, ancak hiçbir zaman bıyıklı değildirler.

2.2.2017

2.2.2017

33

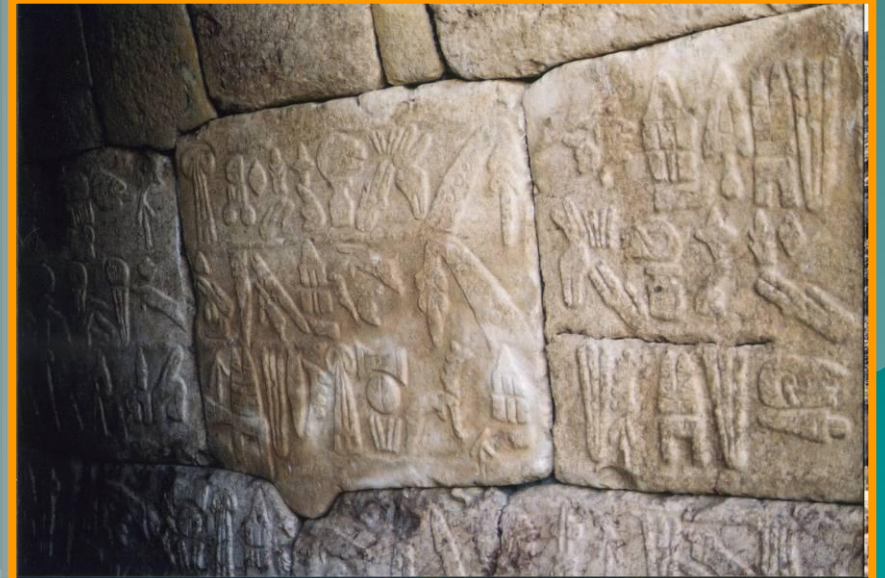

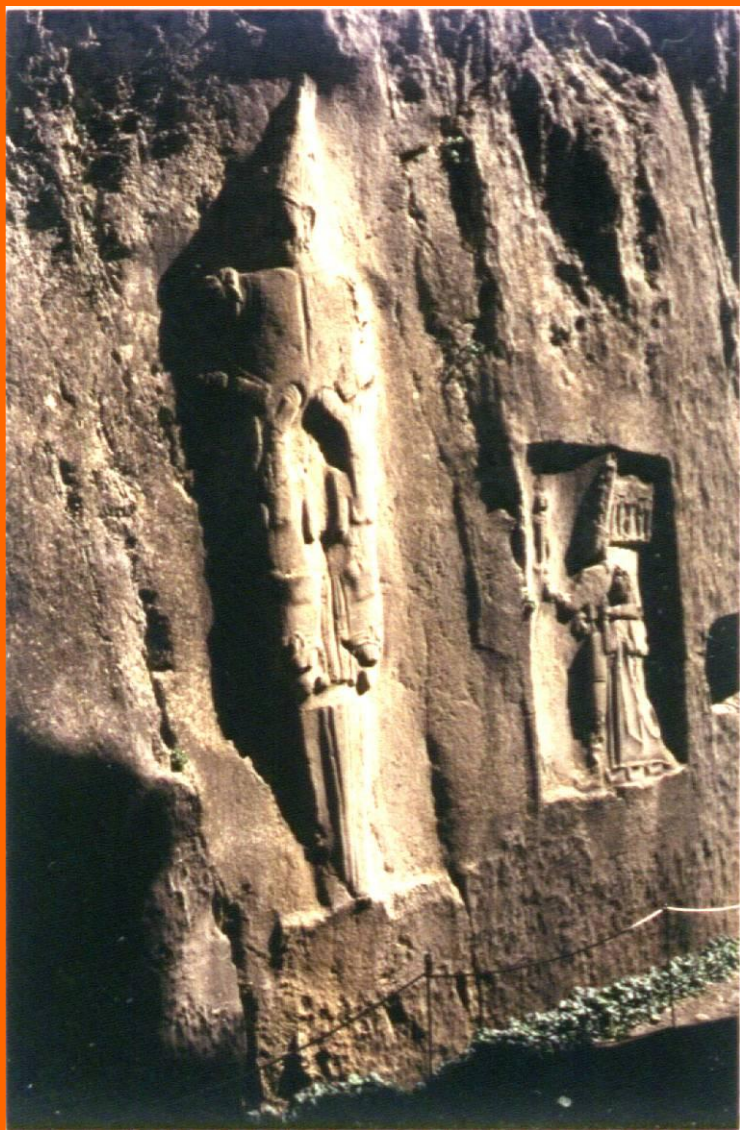
2.2.2017

2.2.2017

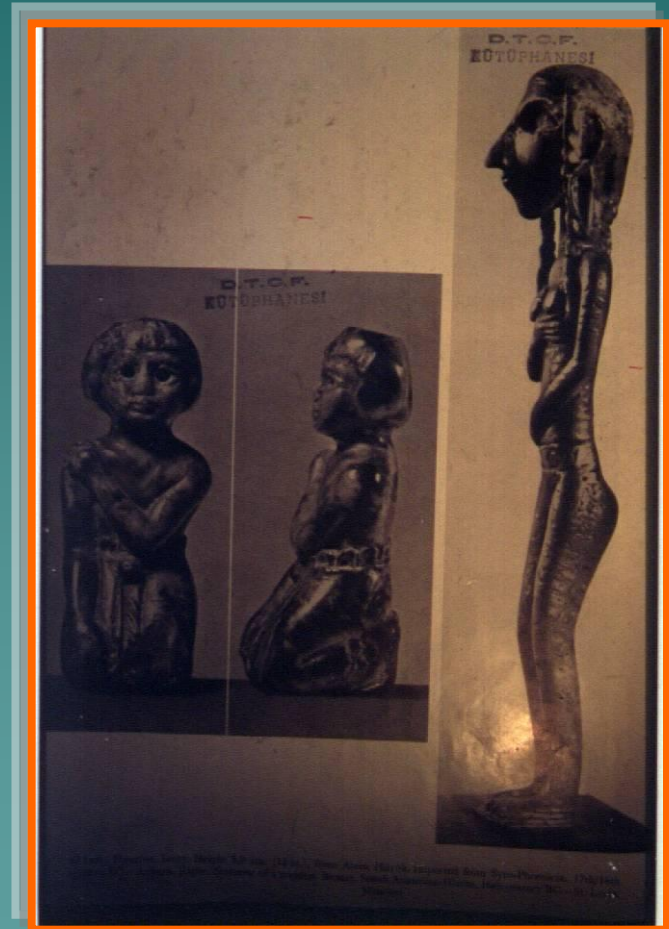
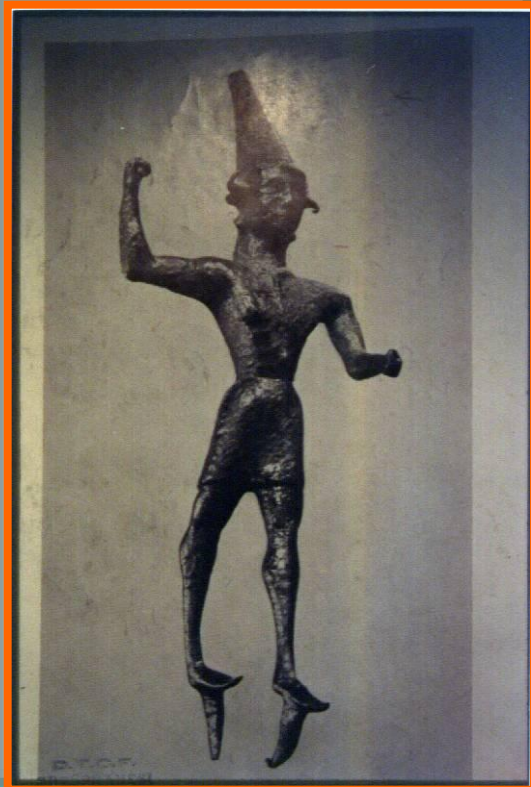

Sfenksler

2.2.2017

Anad-Dok-Bes Baoğa biçimli rhyton Gümüş Y 18
cm 16 yy Metropolitian Museum of Art NewYork
s89

Anad-Dok-Bes Geyik biçimli rhyton Gümüş
Y 18 cm Eski Hitit MÖ 16 yy Metropolitan
Museum of Art NewYork s89

Anad-Dok-Bes El biçimli rhyton Bornz y 16 3 cm
Eski Hitit 16 yy Boston Museum

Anad-Dok-Bes Bronz iğne U 23 6 cm
Boğazköy Hitit İmp Çağ 14-13 yy
Boğazköy Müz s97

Anad-Dok-Bes Bronz Orak Boğazköy Müz U 21 4 cm Hitit
İmp çağ 14-13 yy s97

Anad-Dok-Bes Dört kollu bronz çivi y 10 9 cm
Boğazköy Müz Hitit İmp çağ 14-13 yy s97

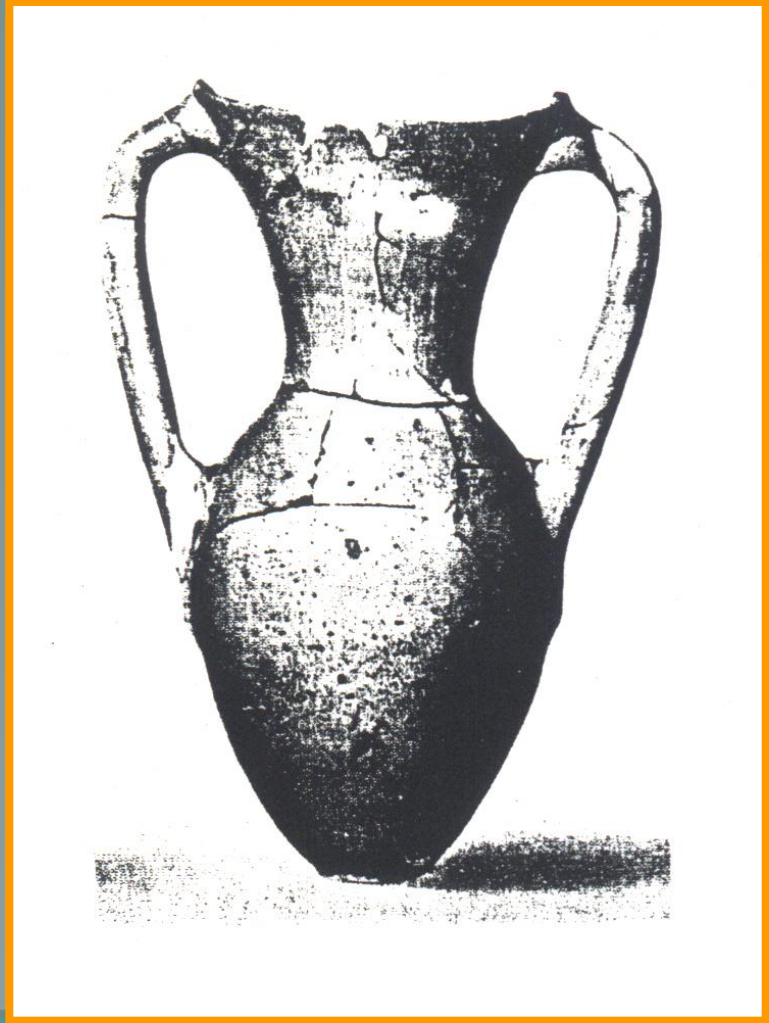
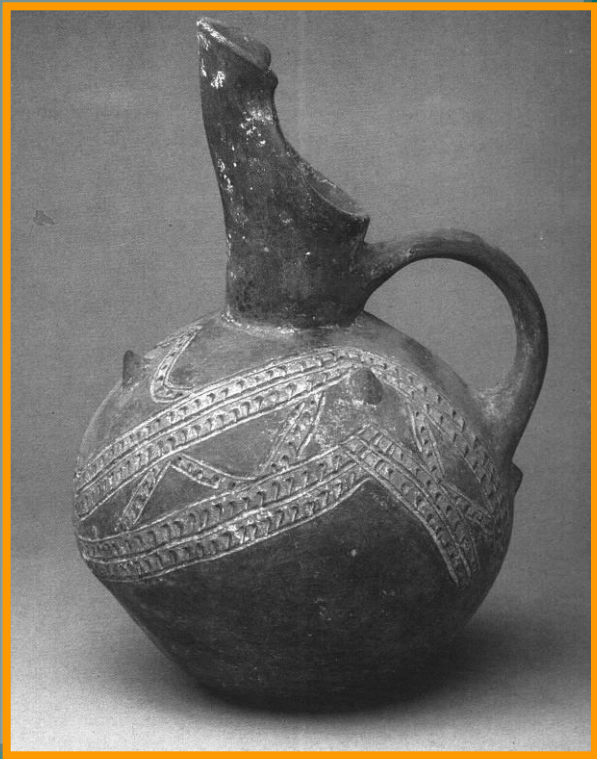
Anad-Dök-Bes Altın yüzük mühür Yarhisar-Sivas 14
yy MÖ Sivas Müz s97

Anad-Dok-Bes Kabartma
tanrı arslan ve kartal
başları ile bezeli sap
delikli bronz balta Hitit
İmp Çağı s44

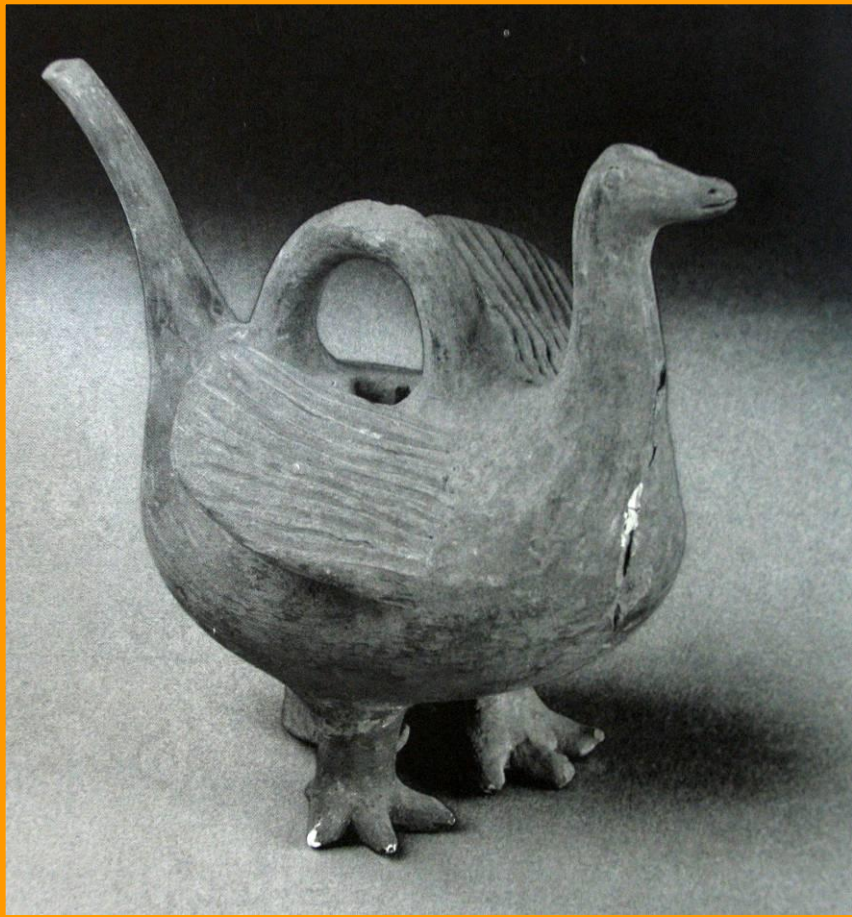

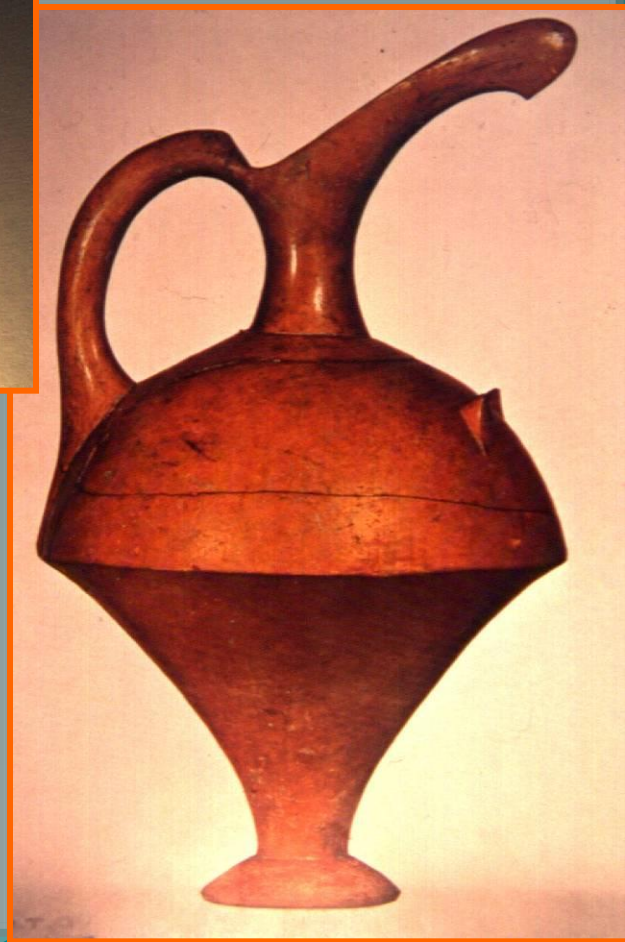
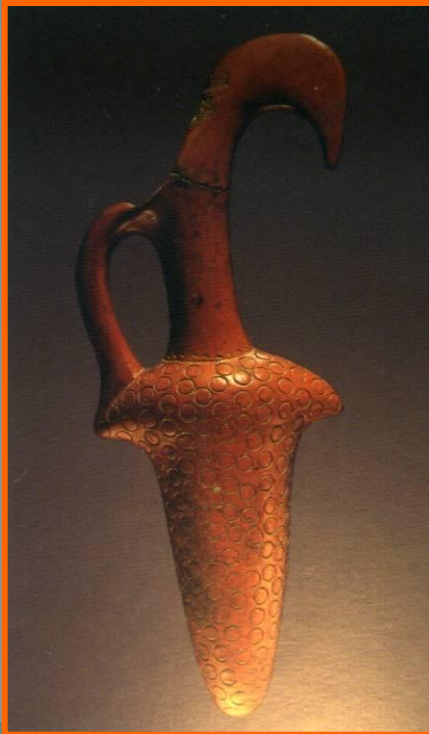
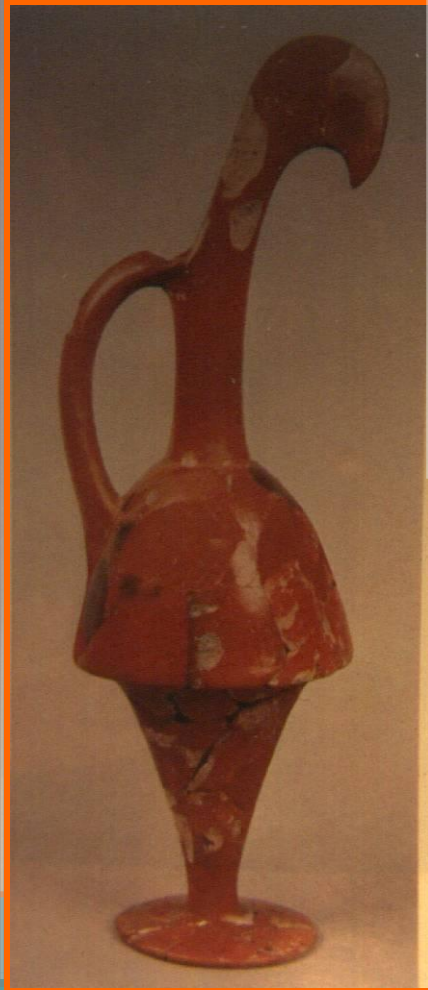
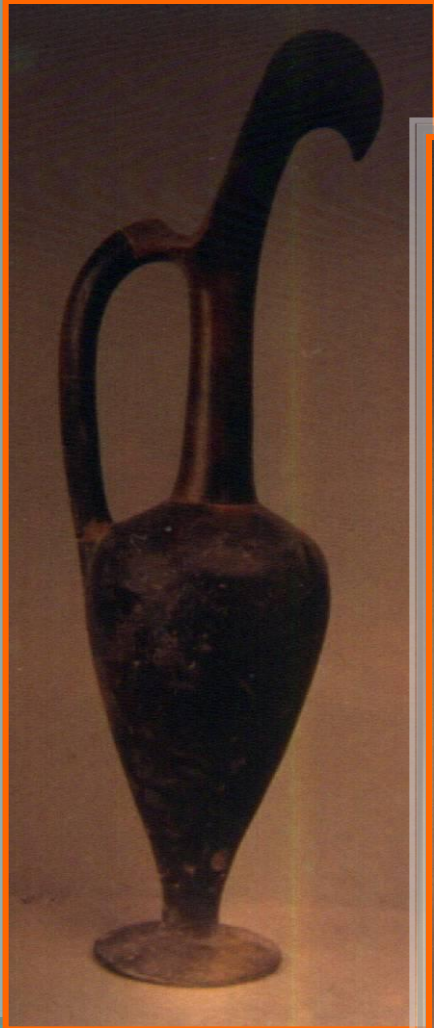
Hititler'de Seramik Sanatı

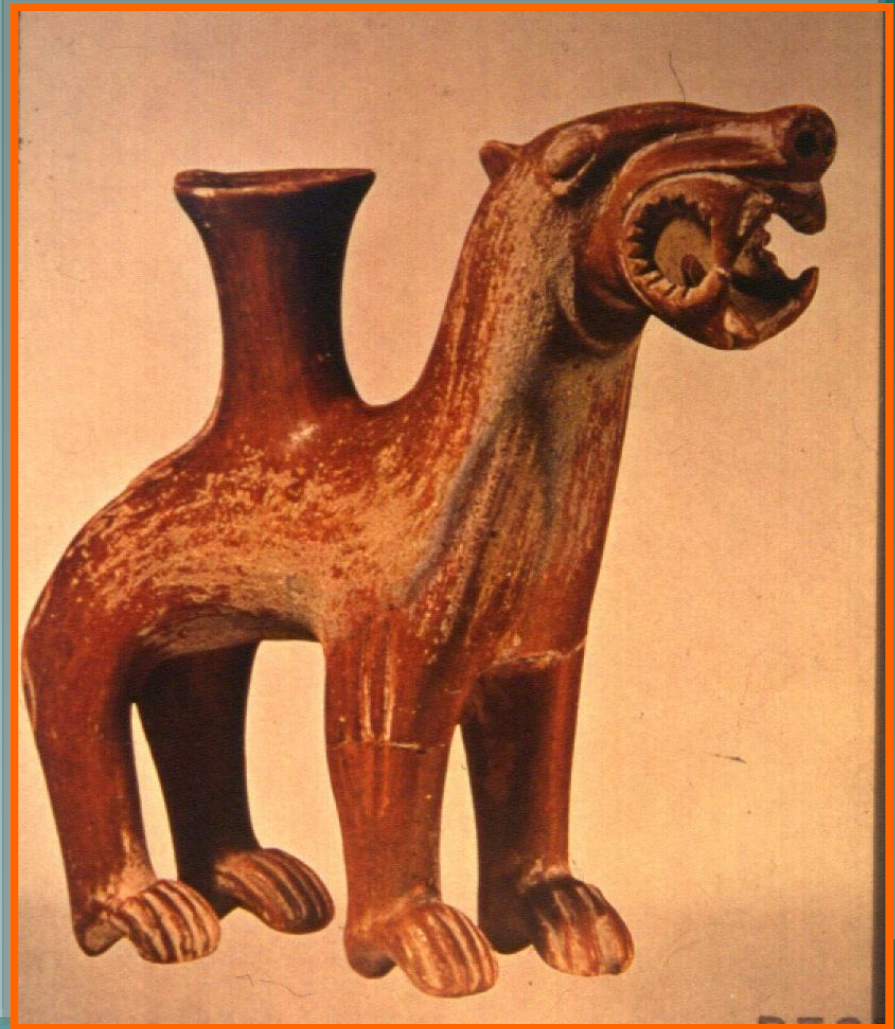
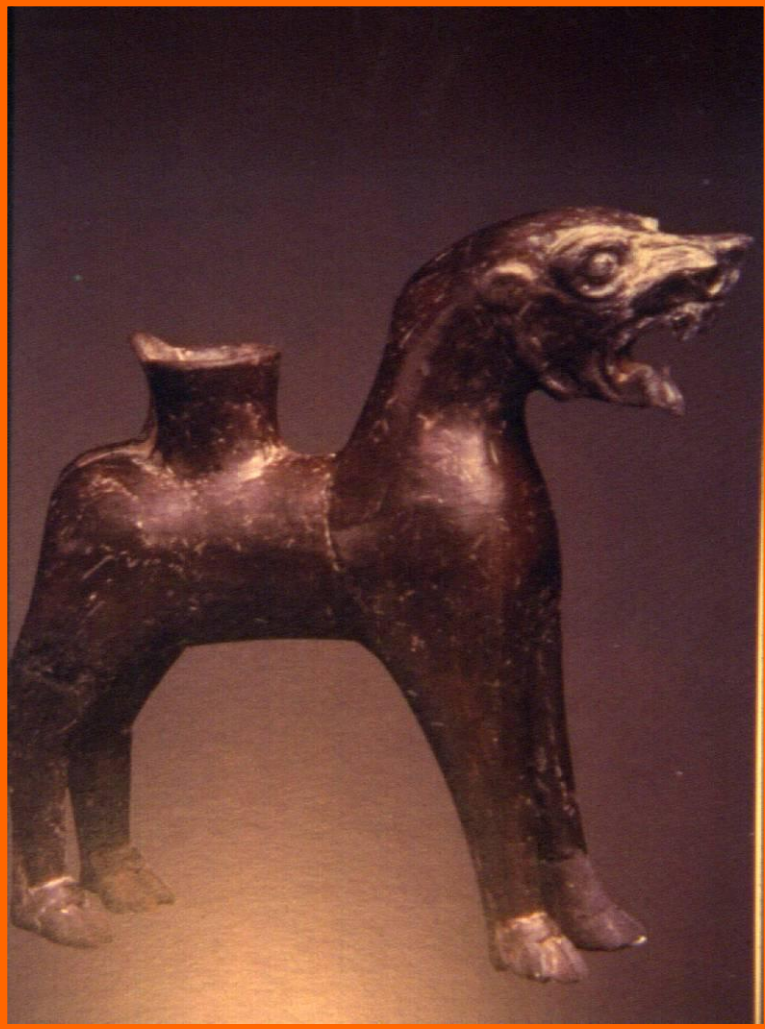
- ◆ Bu dönemde gaga ağızlı testiler modadır.
- ◆ Kapların yüzeyleri parlak astarlıdır.
- ◆ Bu parlak astar üzerine fırçayla geometrik bezemeler yapılır ya da kap yüzeyi bezemesiz olarak tamamen boş bırakılır.
- ◆ Çok sayıda kabartmalı ve boyamalı kap görülür.
- ◆ Kapların dudak kenarlarına hayvan ya da insan protomları "vücudun üst kısmı" aplane "sonradan ekleme" edilmiştir.
- ◆ Bu tiplerin dışında hayvan, boğa boynuzu ya da çarık gibi değişik formlarda yapılmış içki kapları "rython" görülür. Bu kaplar ritüellerde libasyon kabı olarak kullanılmıştır.

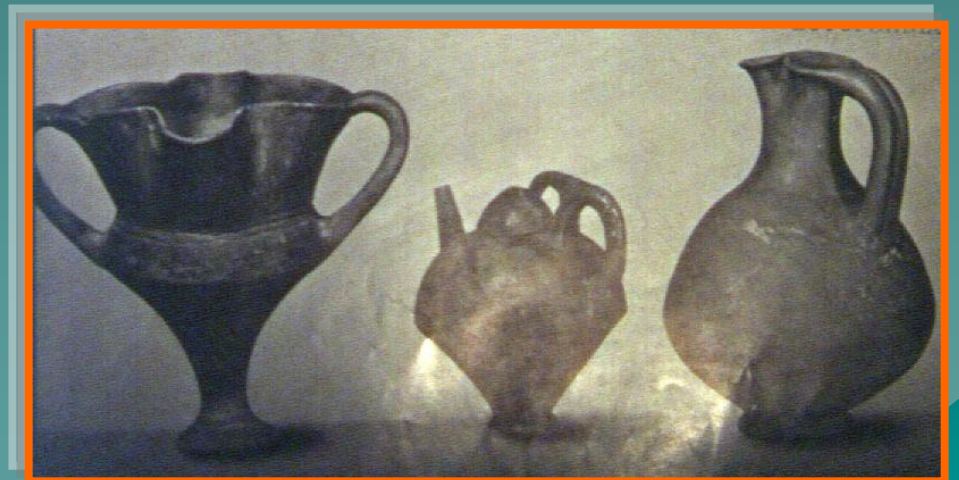
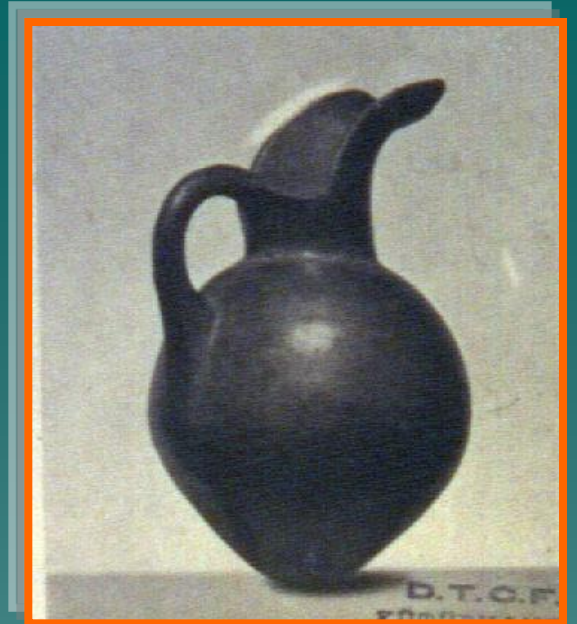

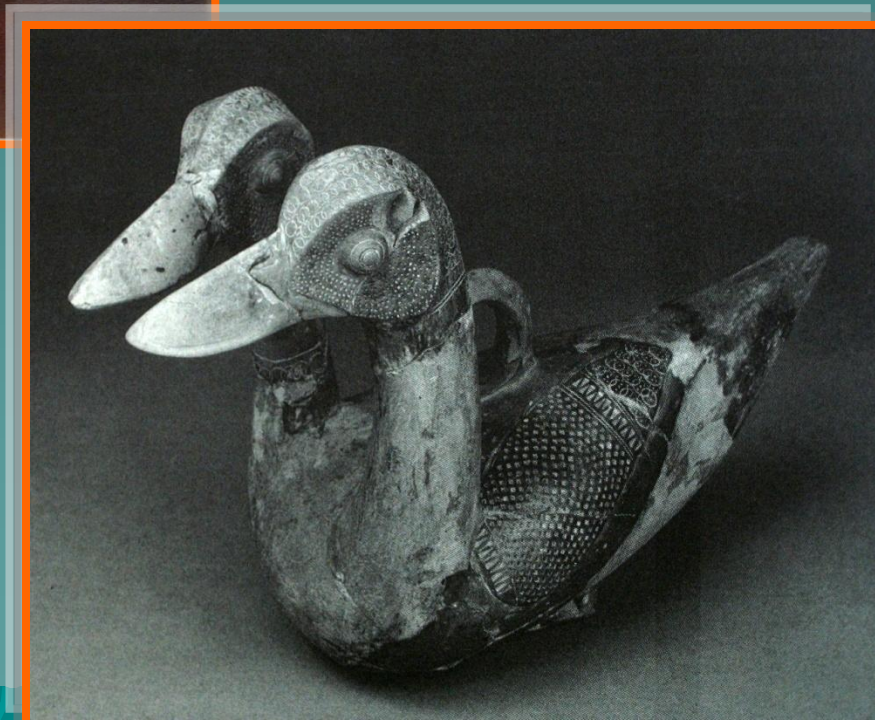

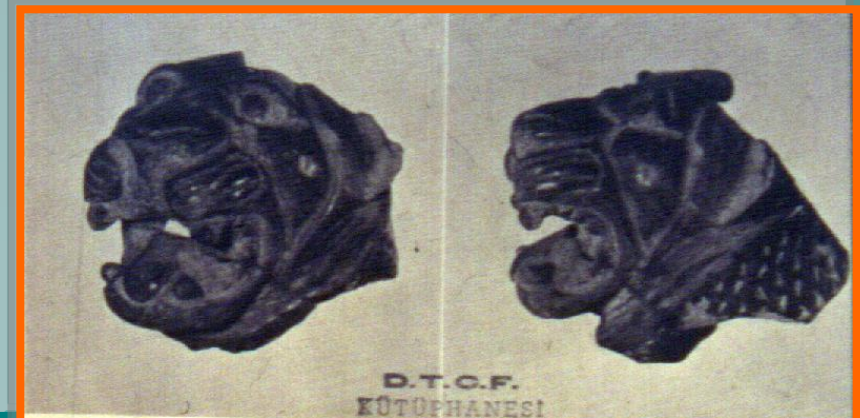
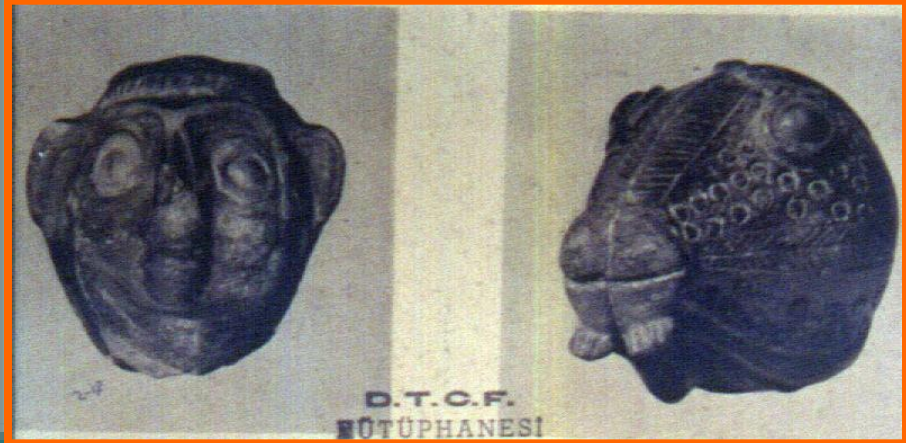
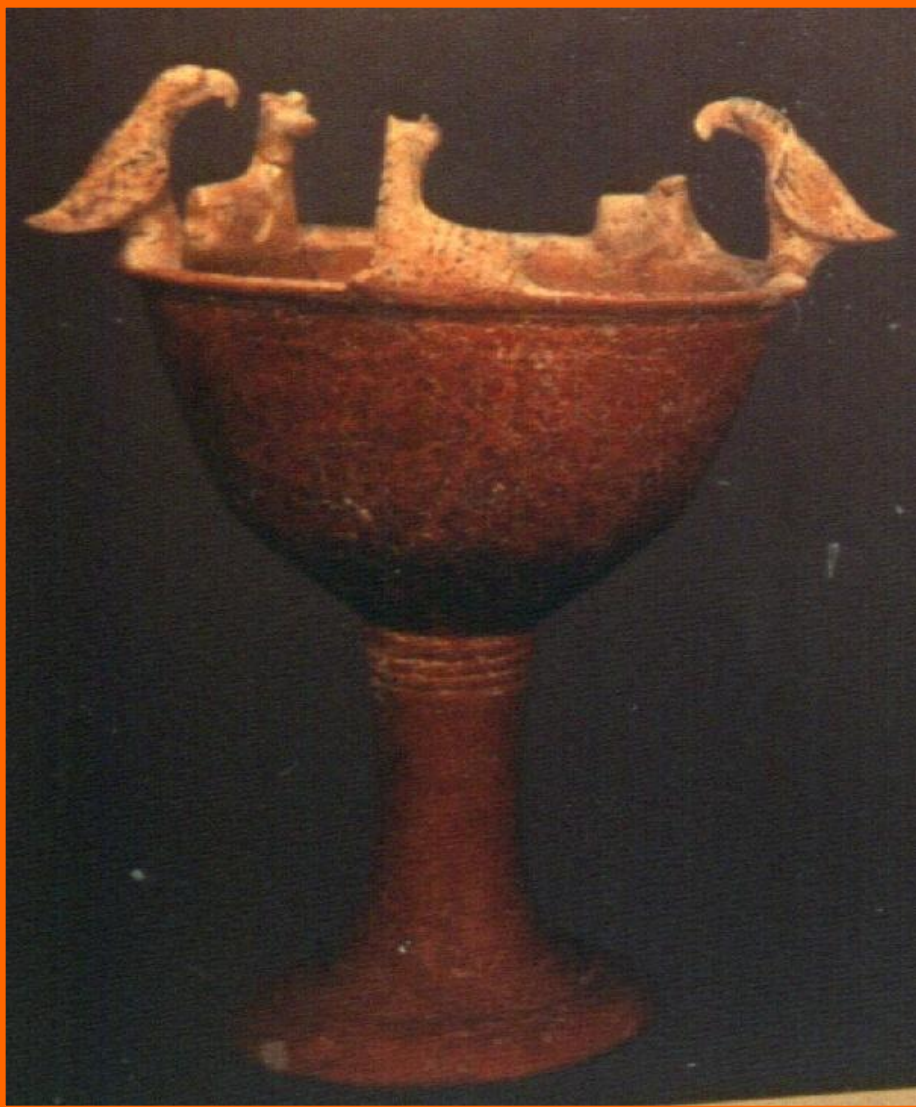

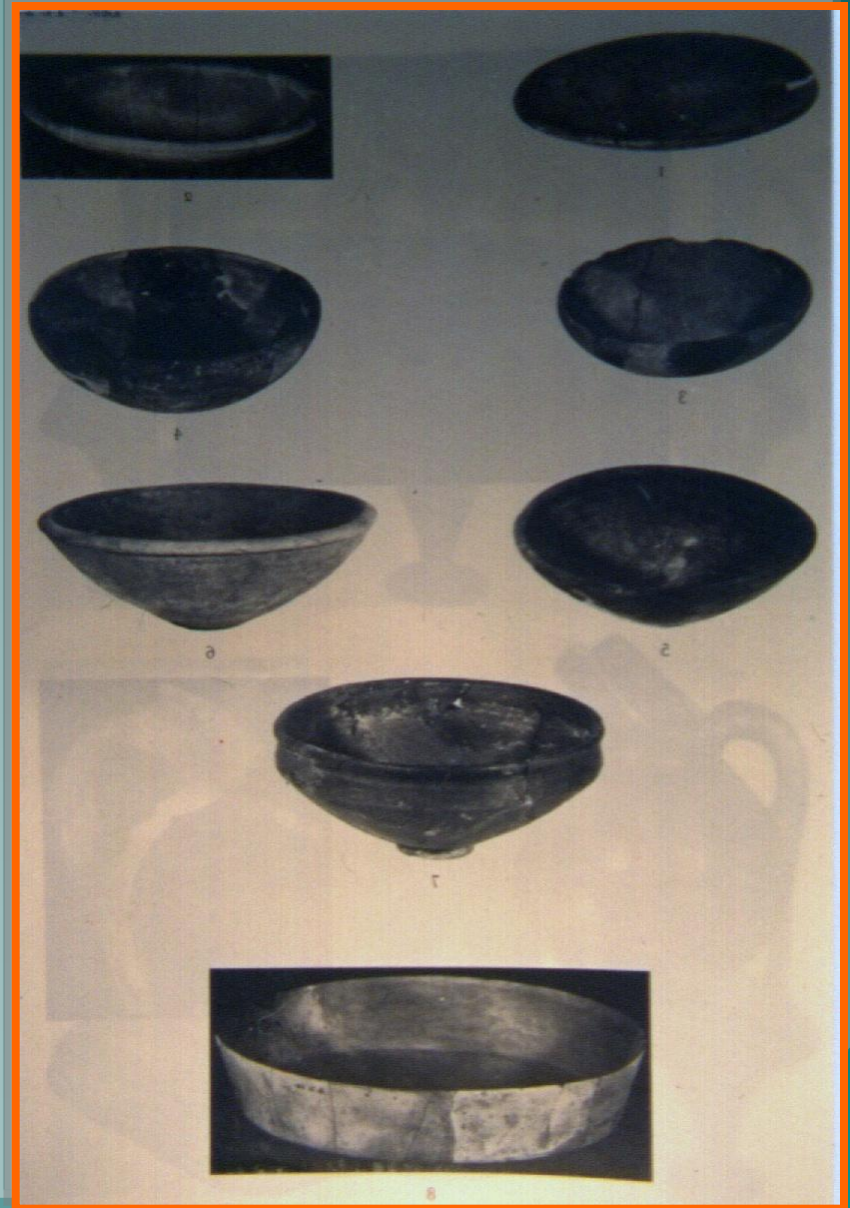

2.2.2017

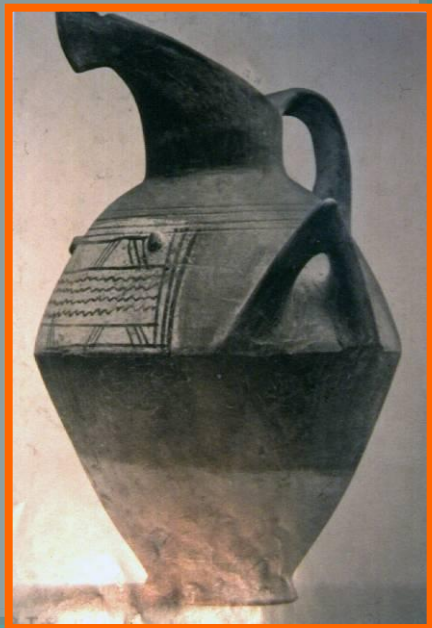
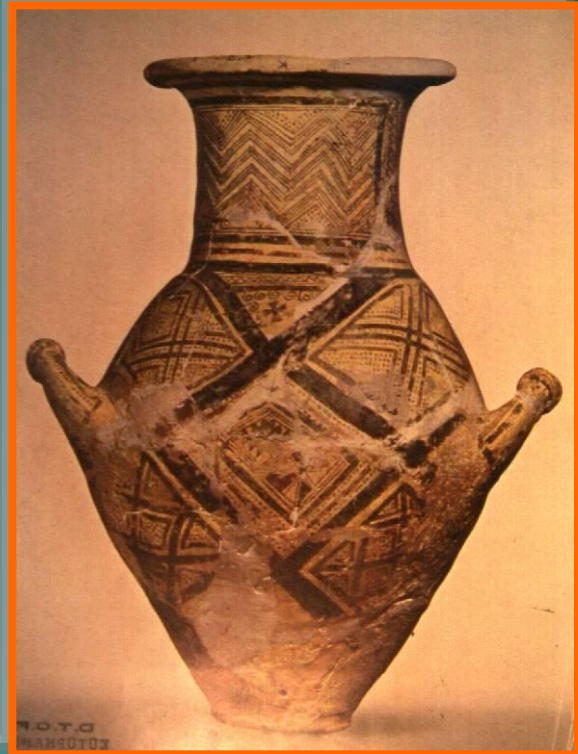
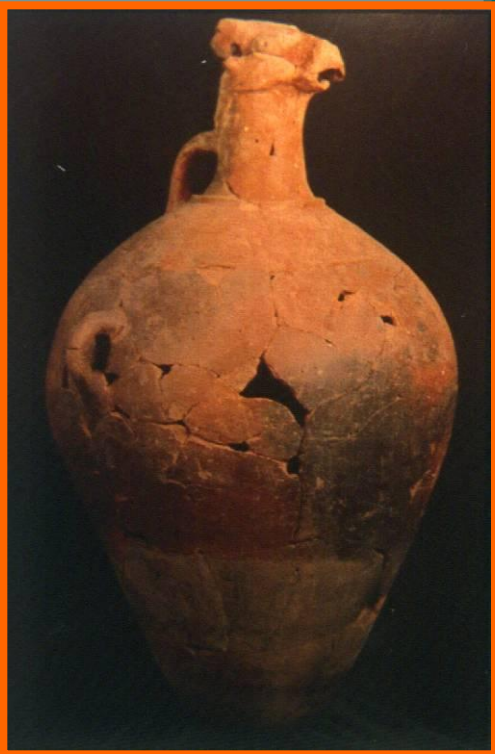

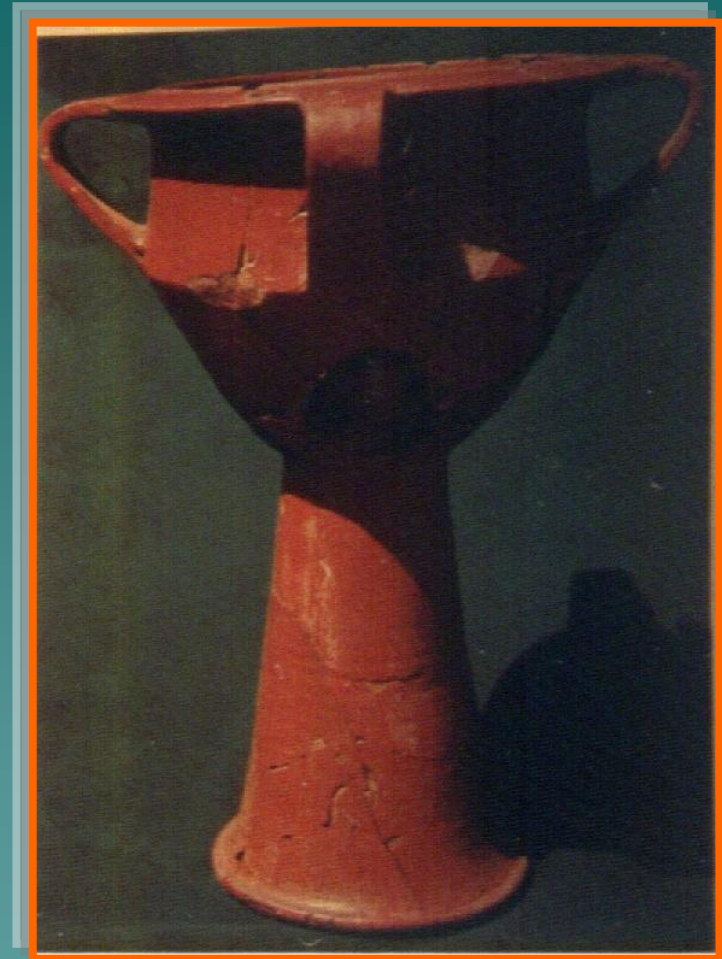
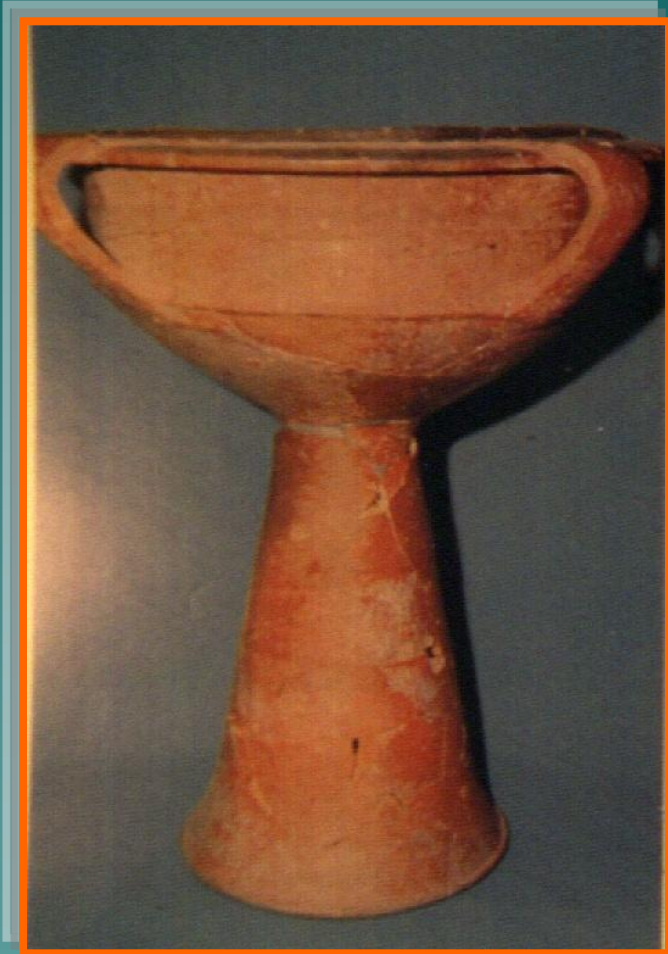
2.2.2017

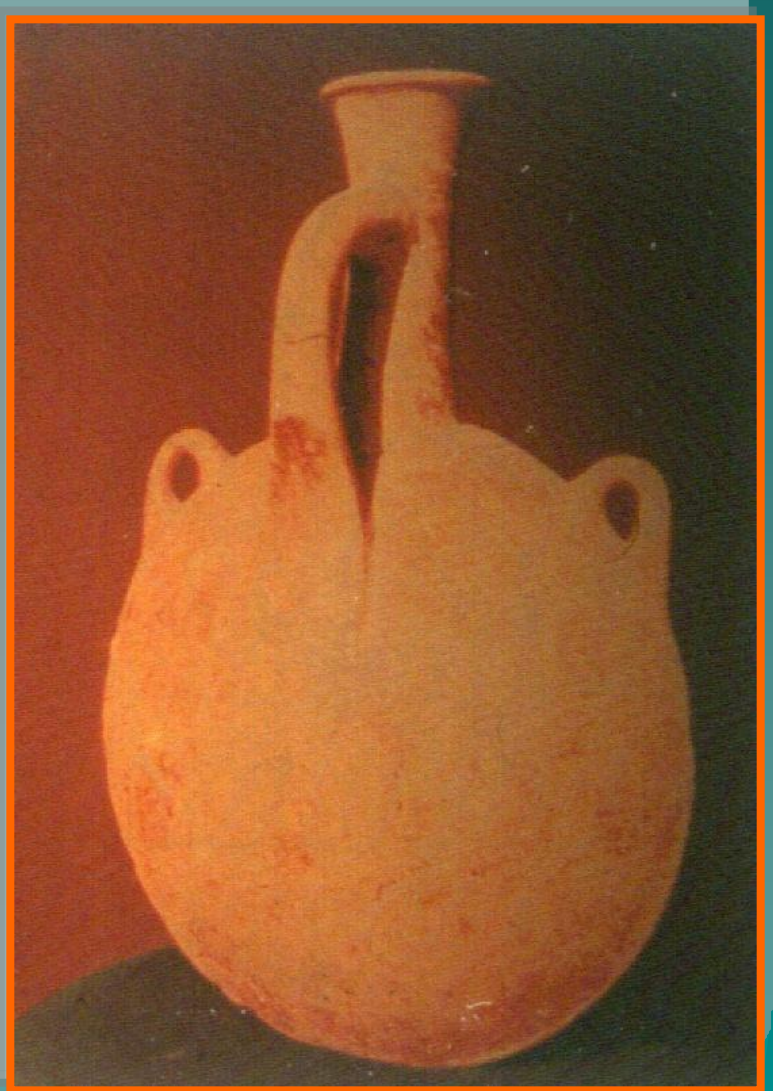
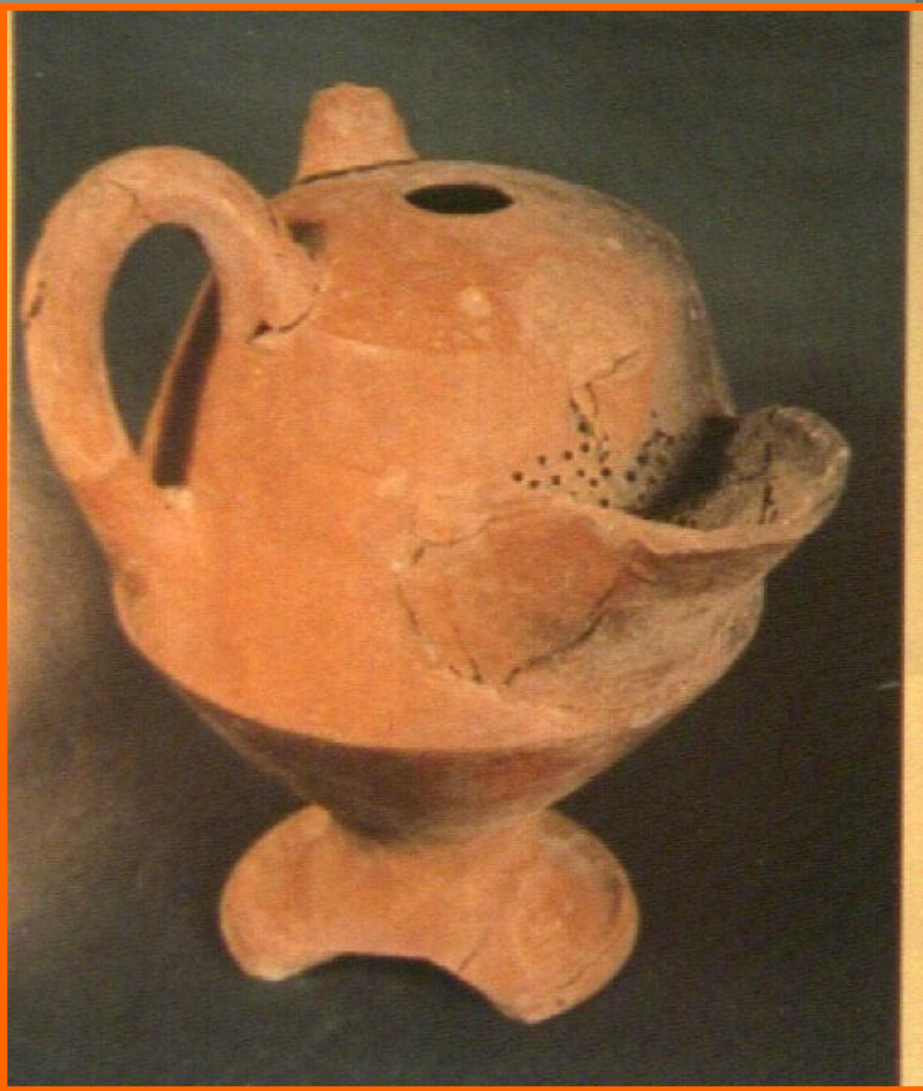

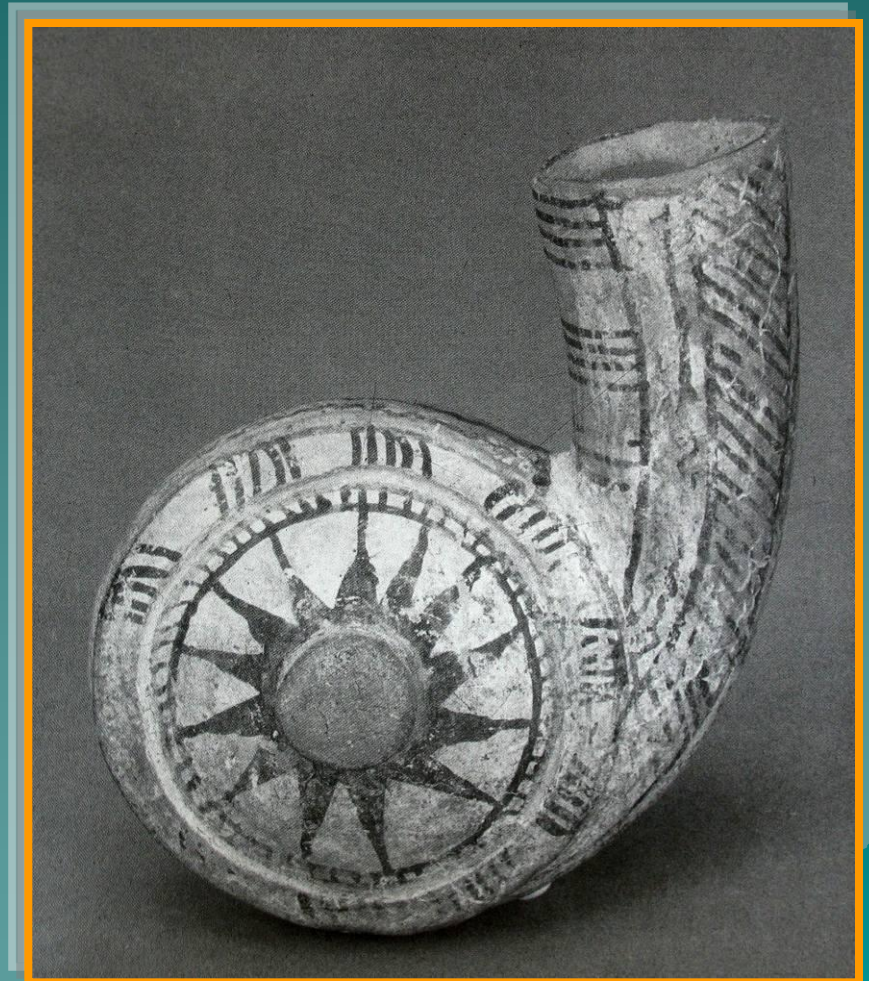

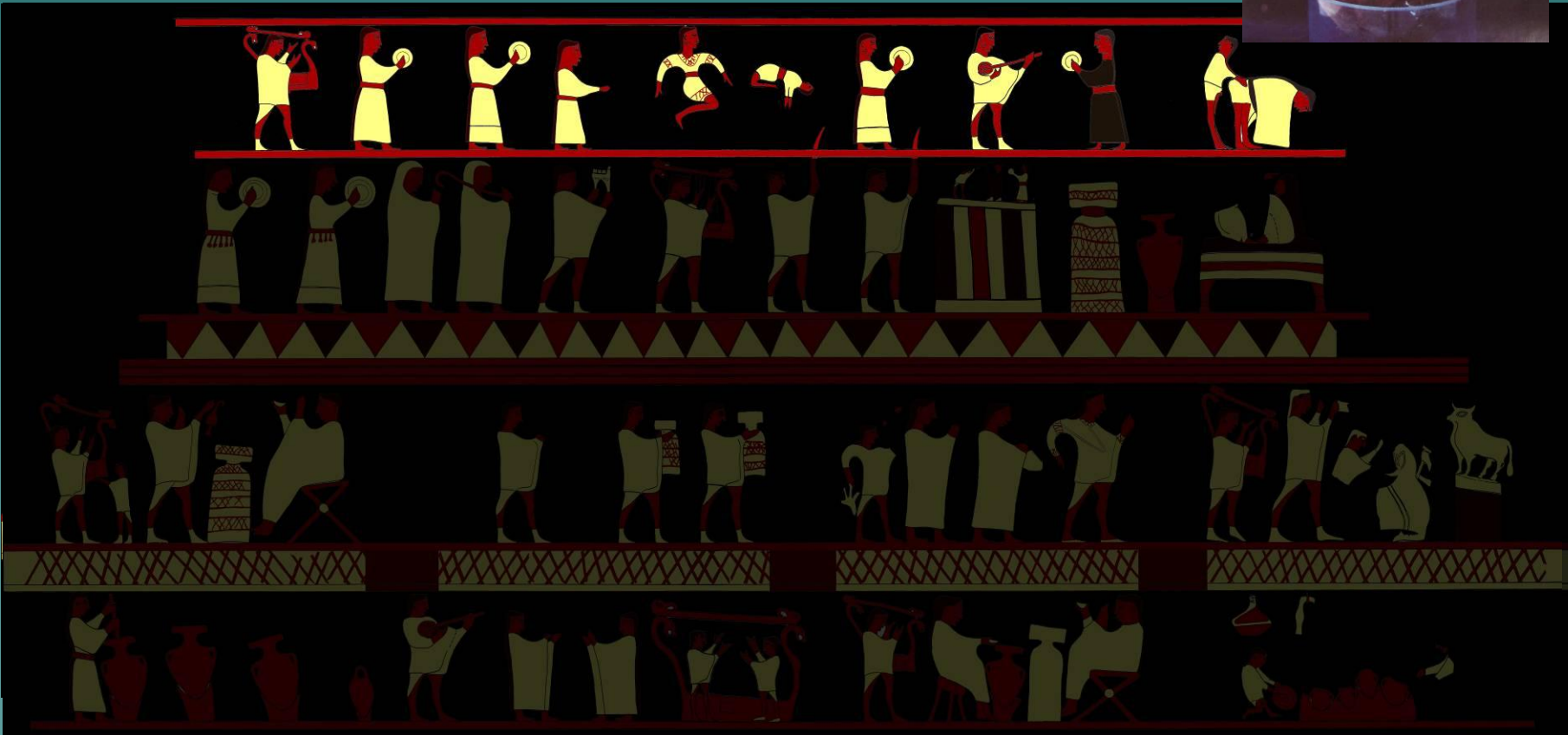
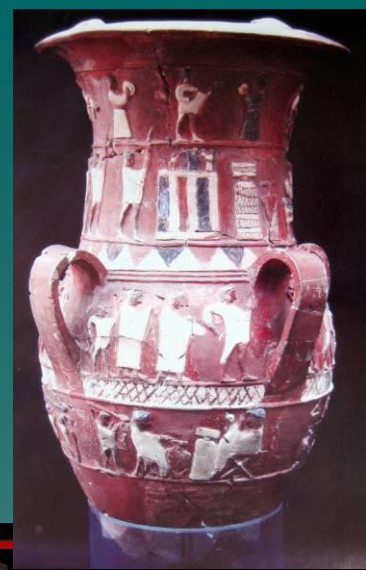
Rythonlar

HİTİT DEVLETİ VE KOMŞULARI (İÖ 16. YÜZYIL)

Hititler İnandıktepe

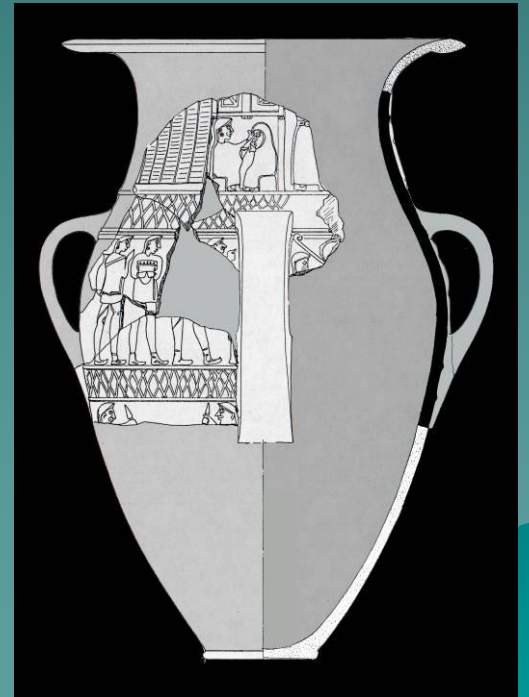
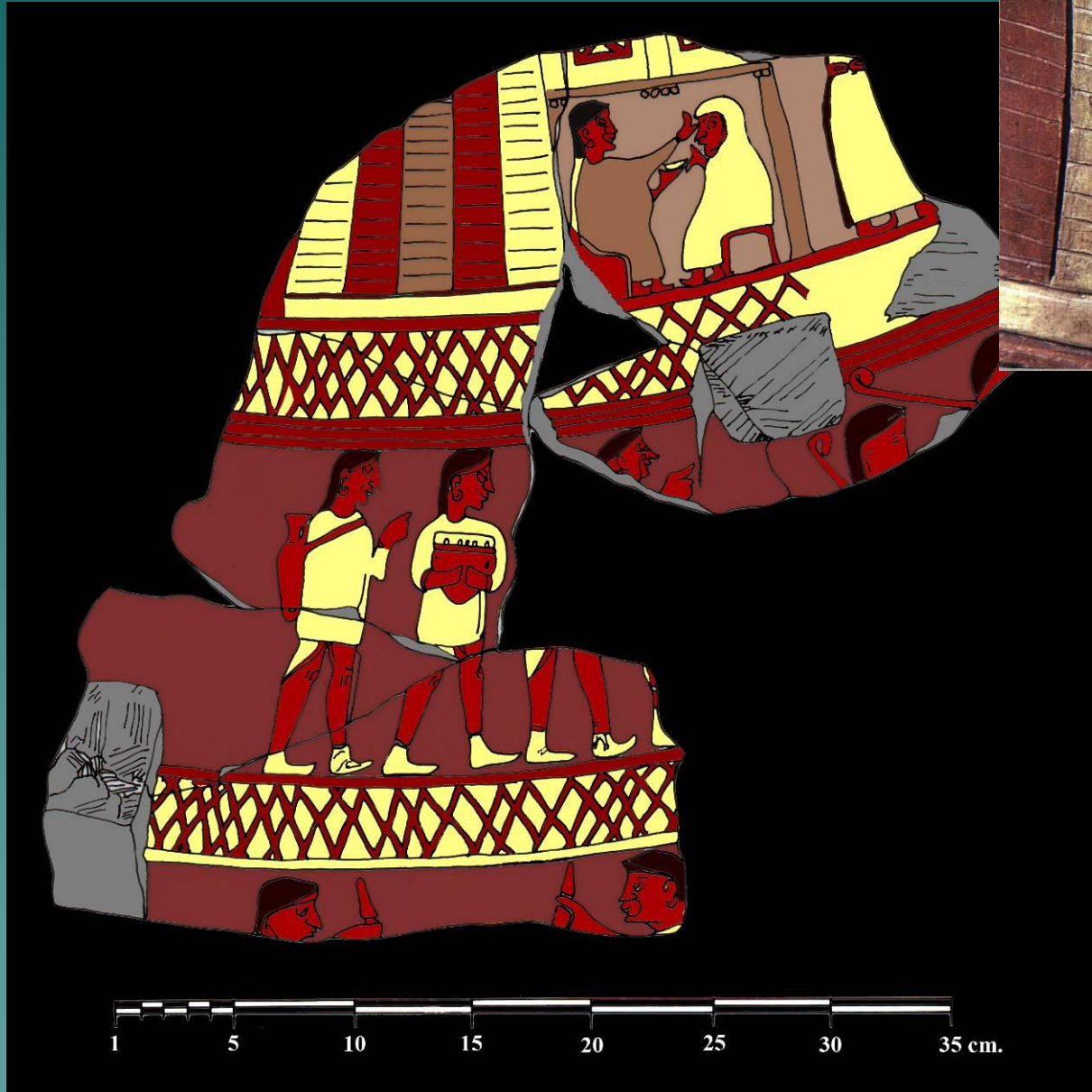
İnandiktepe

İnandiktepe

Bitik

Hititler İçin Kaynakça

- ◆ Macqueen, J.G., Hititler, (Çev. Esra Davutođlu), Arkadaş Kitabevi, Ankara 2001
- ◆ Gurney, O.R., Hititler, (Çev. Pınar Arpaçay), Dost Kitabevi, Ankara 2001
- ◆ Bryce, Trevor, Hitit Dünyasında Yaşam ve Toplum, (Çev. Müfid Günay), Dost Kitabevi, Ankara 2003
- ◆ Akurgal, Ekrem, Anadolu Kültür Tarihi, TÜBİTAK Popüler Bilim Yayınları, Ankara 1998
- ◆ Akurgal, Ekrem, Anadolu Uygarlıkları, NET Yayınları